

106487 - Bir kimse, ülkesindeki müslümanlarla birlikte mi, yoksa hilâli gören herhangi bir ülke ile birlikte mi oruca başlamalıdır?

Soru

Bazı İslâm ülkelerinde Ramazan hilâli görülmüş ise, ne yapmalıyım? Fakat çalışmakta olduğum ülke, Şaban ve Ramazan ayını otuz güne tamamladı.

İnsanların Ramazan konusunda ihtilafa düşmelerinin sebebi nedir?

Detaylı cevap

Senin, yaşadığın ülke halkıyla birlikte kalman gerekir. Eğer onlar oruca başarlarsa, sen de onlarla birlikte oruca başla. Bayram ederlerse, sen de onlarla birlikte bayram et.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

الصَّوْمُ يَوْمَ تَصُومُونَ، وَالْفِطْرُ يَوْمَ تُفِطِرُونَ، وَالْأَصْحَى يَوْمَ تُصْحُونَ. [رواه الترمذي وقال: هذا حديث حسن] غريب

"Oruç; birlikte oruç tuttuğunuz günde, bayram; birlikte bayram yaptığınız günde ve kurban; birlikte kurban kestiğiniz gündedir." (Tirmizî rivâyet etmiş ve şöyle demiştir: "Bu, hasen garip hadistir.")

Çünkü ihtilaf şerdir. Buna göre senin, kendi ülke halkıyla beraber olman gerekir. Eğer müslümanlar senin ülkende bayram ederlerse, sen de onlarla birlikte bayram et. Onlar oruca başarlarsa, sen de onlarla birlikte oruca başla.

Bu konudaki ihtilafın sebebine gelince, çünkü bazı kimseler hilâli görmekte, bazıları da hilâli görmemektedirler. Ayrıca hilâli görenlere başkaları güvenip mutmain olabilirler ve onların hilâli görmeleriyle amel edebilirler. Diğer başkaları ise onlara güvenmeyebilir ve onların hilâli görmeleriyle amel etmeyebilirler. Bundan dolayı ihtilaf meydana gelmiştir.

Nitekim bir devlet hilâli gördükten sonra buna göre hareket edip onunla hükmederek oruca başlayabilir veya bayram edebilir. Diğer başka bir devlet, siyâsî veya başka birçok sebepten

dolayı hilâlin görülmesine iknâ olmayabilir ve hilâli gören devlete güvenmeyebilir.

Müslümanların, Ramazan hilâlini gördükleri zaman toptan oruca başlamaları ve Şevval hilâlini gördükleri zaman da toptan bayram etmeleri gerekir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözü bu konuda geneldir:

﴿إِذَا رَأَيْتُمُ الْهَيْلَالَ فَصُومُوا، وَإِذَا رَأَيْتُمُ الْهَيْلَالَ فَأَفْطِرُوا، فَإِنْ عَمَّ عَلَيْكُمْ فَأَكْمِلُوا الْعِدَّةَ ثَلَاثِينَ﴾. [متفق عليه]

"(Ramazan) hilâlini gördüğünüzde oruç tutun.(Şevvâl) hilâlini gördüğünüzde de bayram edin.Eğer (Şaban hilâli) size görünmezse, (oruca başlamak için Şaban ayını, bayram etmek için ise Ramazan ayını) otuz güne tamamlayın." (Buhârî, hadis no:1909, Müslim, hadis no: 1081)

Herkes hilâlin görüldüğünün doğruluğuna mutmain olursa ve bu olay sâbit gerçek olursa, buna göre oruca başlanması veya bayram edilmesi gerekir.Fakat insanlar gerçekte birbirleriyle ihtilafa düşüp birbirlerine güvenmedikleri zaman, bu takdirde senin, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu emrine göre hareket ederek, ülkedeki müslümanlarla birlikte oruca başlaman ve onlarla birlikte bayram etmen gerekir:

﴿.الْصَّوْمُ يَوْمَ تَصُومُونَ، وَالْفِطْرُ يَوْمَ تَفْطِرُونَ، وَالْأَضْحَى يَوْمَ تُضْحُونَ﴾.

"Oruç; birlikte oruç tuttuğunuz günde, bayram; birlikte bayram yaptığınız günde ve kurban; birlikte kurban kestiğiniz gündedir."

İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Kureyb, Şam halkının Cuma günü oruca başladıklarını ona haber verdiğinde İbn-i Abbas ona şöyle demiştir:

"Biz, hilâli Cumartesi günü gördük.Dolayısıyla biz, hilâli görünceye kadar oruç tutmaya devam ederiz veya ayı otuz güne tamamlarız."

İbn-i Abbas -Allah ondan ve babasından râzı olsun-, Şam'ın Medine'ye uzak olmasından ve Şam ile Medine arasında hilâlin doğduğu yer ve zamanın farklı olmasından dolayı Şam

halkının hilâli görmesine göre hareket etmemiş ve o, bu meselenin, ictihad konusu olduğuna kanaat getirmiştir.

Buna göre sen, kendi ülke halkıyla birlikte oruca başlama ve onlarla birlikte bayram etme konusunda İbn-i Abbas'ı -Allah ondan ve babasından râzı olsun- ve onun görüşünde olan âlimleri örnek almalısın.

Abdulaziz b. Abdullah b. Baz;